

מקאם השבת: "שיגא"

גליון מס' 101 | פרשת השבוע: כי תצא

הפטרות השבת: "רני עקרה" (ישעיה כ"ד ; א-י"ז)

נושא השבוע: קודם כל המאמץ

"כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבית שבינו". זהו הפסוק שבו נפתחת פרשת השבוע. הפשט בפסוק הוא, שכאשר נצא למלחמה נגד אויבנו שבכל דור ודור קמים עלינו למלחמה, אם המלחמה תהיה מלווה בקיום רצון ה' ע"י עם ישראל, אזי הקב"ה יתן את אויבנו בידנו.

אך, הגאון מוילנה הסביר את התחלת הפרשה בצורה שונה. "כי תצא למלחמה" - לא מדובר על מלחמה קטנה שבין בני אדם. אלא מדובר במלחמת היצר הרע, שבה כל אחד מאיתנו נלחם, ואפילו בעל כרחו. עכ"ל בגמרא (ראש השנה ג). נאמר: "אמר ריש לקיש כי משמש בד' לשונות: אי, דילמא, אלא, דהא". המשמעויות "כאשר" ו"אשר" אינן מופיעות בדברי הגמרא. נחלקו בזה הראשונים. לדעת רש"י במסכת ראש השנה ובאריכות בתשובותיו (סימן רנ"א), שני שימושים אלו נכללים במשמעות "אם", ולדעתו אם אינה רק לשון תנאי, אלא גם לשון כאשר ואשר לדעת התוספות, כאשר נכלל ב"אם" ואשר נכלל ב"דהא".

על אף שיש מחלוקת בדבר, לדעת כל הראשונים "כאשר" ו"אשר" הינן משמעויות של המילה "כי" ובמספר מקומות שנכתב לשון "כי" בתורה, אפשר לפרש כ"כאשר" וכ"אשר". לענייננו, אפשר לומר פירוש נפלא על פרשת השבוע. "כי תצא למלחמה" - כאשר תצא למלחמה "על אויביך" - שהוא היצר הרע, "ונתנו ה' אלוקיך בידך" - רק אז ה' יתברך יעזור לך לנצחו.

לומדים מכאן יסוד גדול. רק אם האדם מתאמץ בעצמו ומראה לקב"ה שהוא רוצה לנצח את היצר הרע, לנצח במלחמת העולם האמיתית, רק אז ה' יתברך יעזור לו. אבל, אם האדם אינו רוצה להזיז אצבע, אלא ככה, עם רגל על רגל לנצח את היצר הרע, אז שלא יצפה לעזרה מאת בורא עולם.

אך, החידוש הגדול עוד לא נאמר. החידוש הגדול הוא, שאף כשאנו חושבים שסוף סוף סיימנו עם המלחמה הארוכה הזאת והתפטרנו מהיצר הרע, רק אז מתחילה המלחמה האמיתית. נאמר בהמשך הפרשה: "ושבית שבינו, וראית בשביה אשת יפת תואר..." - אתה חושב שהמלחמה נגמרה, ואתה כבר עושה "מה בראש שלך". "ולקחת לך לאשה, והבאת אל תוך ביתך..." - אתה ממש בטוח שליצר הרע אין יותר כלים להלחם נגדך...

"וגלחה את ראשה ועשתה את ציפורניה..." - ואז פתאום אתה מגלה שזה לא בדיוק מה שחשבת. מה שעשית, הוא לא מעשה של מה בכך... אלא, היצר הרע נמצא כבר בתוך השטח שלך! במקום שאתה חושב שאתה מוגן, במקום שאתה לא דואג, במקום שאתה לא רוצה להפוך אותו לשדה הקרב!

אתה בעצמך הכנסת את היצר הרע לשם, כי חשבת שהמלחמה נגמרה!

על מנת להקדים תרופה למכה, נומר שהמלחמה עם היצר הרע נגמרת ברגע שהאדם עוצם את עיניו, ואפשר להיות בטוח שהוא לעולם לא הולך לפתוח אותם שוב. וכבר הקדימו רבותינו ז"ל ואמרו בפרקי אבות: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך" - לא עד יום זקנתך, שאז אתה מרגיש שאין לך כוח כל כך, אלא עד יום מותך שאז היצר הרע באמת לא יוכל לעשות לך שום דבר.

אנחנו נמצאים בחודש אלול. צריכים להתחזק כמה שיותר ולהלחם כמה שיותר חזק עם היצר הרע, אבל על מנת להלחם נדרש לדעת מי הוא האויב, על מנת שנוכל להכין את הכלים המתאימים להלחם נגדו. וכבר אמרו רבותינו ז"ל בגמרא (קידושין ל:): "אמר ר"ש בן לוי: יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, שנאמר (תהלים לז, לב): "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקב"ה עוזרו, אין יכול לו, שנאמר: "אלהים לא יעזבונו בידו". ה' יזכנו!

בחינו. לפגישה, שבה נקבע מה יהיה איתנו בעולם האמת, בעולם שאינו חולף, בעולם שאינו שקר. שם נקבע אם נזכה להיות מהצדיקים היושבים בגן עדן ועטרותם בראשם ונהנים וזיו השכינה (ברכות יז), או מהרשעים שיושבים בגהנם ו"אוכלים את עצמם" על השטויות שבגללם הפסידו את התענוג הגדול בגן עדן.

מוריי ורבותיי, יום הכפורים מגיע. רק התפלות לא יעזרו לנו. הקב"ה בוחן כליות ולב והוא זה שיודע מחשבות בני אדם. בהלכות הקרבנות, קרבן לבדו אינו מכפר, אם לא מתלווה עם תשובה. ותפילות כנגד קרבנות נתקנו, ומשמע שתפלה לבדה ביום הכפורים אינו מכפר, אם אינה מלווה בתשובה. אם נתחיל להתכונן בדקה התשעים, נבין שהפסדנו עוד יום כיפור, ועדיין אנחנו אותם אנשים מה שהיינו רגע לפני שנכנסנו ליום הגדול והנורא.

אל עלינו להתחיל להתכונן ביום הכפורים. ביום הכפורים אנחנו צריכים להציג את המסמכים לפני המקום ברוך הוא, שעל סמך אותם המסמכים אנחנו נבקש מבורא עולם שברוב רחמיו וחסדיו ירחם עלינו ויכפר לנו על כל מה שבגדנו בו והלכנו אחרי הבלי העולם הזה. כל עוד לא נבין עד כמה חמורים החטאים שלנו, כל עוד לא נצטער עליהם באמת, אין כל מקום לדבר על חזרה בתשובה - וידוי, חרטה וקבלה לעתיד. וגם אם אדם יקבל על עצמו אלף פעמים שלא יחזור למעשה שעשה, אם לא ישנה את הגישה שלו בפנימיותו ובמחשבתו, הוא יחזור ב"ד"ו ק לאותו המצב כעבור מקסימום יומיים. ה' יזכנו!

ספר שערי תשובה - שער א' אות י"ד

ואמר דוד המלך עליו השלום (תהלים לח): "ה' נגדך כל תאותי ואנחתי ממך לא נסתרה". ביאורו גלויה לפניך כל תאותי כי איננה זולתי לעבודתך. ואתה יודע אנחתי כי איננה על עסקי עולם והדברים הכלים. זולתי על חטאי ועל קוצר ידי בעבודתך. ואמר אחד מן המתנפלים בחין ערכו. אנחתי מפחדך. הרחיקה ממני האנחות. דאגתי מקוצר ידי בעבודתך. הרחיקה ממני הדאגות.

מה הקשר בין דברי רבנו יונה כאן, לבין עניין התשובה? הרי שלבי התשובה שלשה הם - וידוי, חרטה וקבלה לעתיד. באיזה מהשלבים נכנסים דבריו?

על מנת שנוכל להתחרט באמת על החטאים שלנו, אנחנו צריכים קודם כל להבין מה העיקר, ומה התפל. אדם מאבד מטבע של עשר שקל, והוא יכול לשבת עליו שבעה. אבל, כשהוא בטעות מדליק אור בשבת, אז מפטיר: "בדיל ויעבור..."

כל עוד לא יכאב לנו שחטאנו, אפילו אם זה בטעות, אין אפשרות לדבר על וידוי, חרטה או קבלה לעתיד. הדבר שהכי אמור לצער אותנו הוא החטאים שלנו, אלו הם הכתמים על הנשמה שלנו! עם זה אנחנו נופיע לפני המקום ברוך הוא? עם בגדים מלוכלכים נעמוד לפני המלך הגדול הגיבור והנורא? לא שייך, כן? אם כן עלינו לתקן את מעשינו בפרוודור, לפני שמגיעים לפגישה החשובה ביותר

☆ הלכות לשון הרע

"קיצור חפץ חיים"

מאגר עצות וסגולות

סידור "תתקבל"

הלכות סוכות

"ילקוט יוסף"

1. אדם שהיה לו נזק בעסקו - אסור לו לחשוך שיהודי הלשין עליו.
 2. ואפילו אם שמע על פלוני שהוא סיבב לו את הנזק, או שאנשים רבו עם אותו פלוני ואמרו לו שעשה עולה גדולה, והנחשד שתק ולא השיב - אף על פי כן מותר לו רק לחשוש לכך ולא להחליט שהדבר אמת.
 3. אפילו אם שמע רכילות מכמה אנשים, או שיצא קול בעיר שפלוני דיבר עליו או עשה איזה דבר - אף על פי כן אסור לשומע להחליט בלבו שהדבר אמת.
- מבואר בזוהר חדש: אמר רבי עקיבא, אף על פי שיהיה צדיק גדול מכל העולם, אם יאמר רע לפני הקדוש ברוך הוא, או לשון הרע על ישראל - עונשו גדול מכולם.
- (שמה"ל, תבונה פ"ז)

דברים הגורמים לקבלת התפילות במרומים

תפלה כפולה - אדם שמכוין בחזרת הש"ץ ועונה "אמן" אחר כל ברכה וברכה - נחשב לו שהתפלל פעמיים, ויש לו שכר כפול, ומובטח לו שתפילתו מתקבלת במרומים, כפי שאמרו חז"ל, שאדם שהתפלל וחזר והתפלל, "והא מבושר שתפילתו נשמעת"

אדם שאינו נזהר כלל בחטאי הדיבור ומקלקל את פיו ולשונו - "תפילתו אינה מתקבלת בשמים". מסיבה זו, לאחר התפילה מבקשים "אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה" - כדי שהתפילה תתקבל לרצון לפניו יתברך.

כה כתב מרן ה"חתם סופר": "סגולה נפלאה שתתקבל התפילה ביותר, בעומדו סמוך לאיש צדיק ליהנות מזיו אורו, וטוב לצדיק - טוב לשכנו. (הגהות חתם סופר לשו"ע)

להשגת הסידור: 03-5707894

נאמר בתורה: בסוכות תשבו שבעת ימים וכו', כי בסוכות הושבתי את בני ישראל. והם ענני כבוד שהקיפם בהם לבל יכם שרב ושמשי. וכתב הטור: "הטעם שנצטוינו לעשות סוכה בחודש תשרי, ולא בחודש ניסן, שהוא זמן יציאתנו ממצרים, לפי שחודש ניסן הוא בתחלת הקיץ, ודרך כל אדם לעשות סוכה לצל, וְאָא היתה ניכרת עשייתנו שהיא לפי מצות הבורא יתברך, ולכן ציונו השי"ת לעשות הסוכות בחדש השביעי, שהוא תחלת החורף, שהוא זמן הצינה והגשמים, ודרך כל אדם לצאת מסוכתו ולישב בביתו, ואילו אנחנו יוצאים מן הבית לישב בסוכה, ובוה יראה לכל שאנו עושים כן בשביל מצות המלך שציוה עלינו לעשותה."

יקויים בנו הפסוק: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עֲלֵיךְ וַיֵּרָאוּ מִמֶּנּוּ." (דברים כח ; י' (ילקוט יוסף קיצור שו"ע עמ' 250)

יום הדין מתקרב ובא!
"השיבנו אבינו לתורתך"

אלול הוא הזמן שבו עלינו לפשפש במעשינו ולשוב בתשובה שלמה. אך אין הכונה שאלול יהפך לזמן של עצב ודכאון. התורה אינה מבקשת מאיתנו לצלל בתהומות יגון וכאב, אלא לתקן את הדרוש. ומה בכל זאת נוכל לעשות כדי לזכות לשוב אל ה' ? במסכת עבודה זרה (יז:) אנו מוציאים תשובה לשאלה זו מדבריהם של רבי אלעזר בן פרטא ורבי חנינא בן תרדיון. וכך אומרת הגמרא: "תנו רבנן: כשנתפסו רבי אלעזר בן פרטא ורבי חנינא בן תרדיון אמר ליה ר' אלעזר בן פרטא לרבי חנינא בן תרדיון: אשריך שנתפסת על דבר אחד, אוי לי שנתפסתי על חמשה דברים. אמר ליה רבי חנינא: אשריך שנתפסת על חמשה דברים ואתה ניצול, אוי לי שנתפסתי על דבר אחד ואיני ניצול."

רבי אלעזר בן פרטא ורבי חנינא שני דברים חושש לחייו יותר מרבי חנינא שנתפס על דבר אחד. אך רבי חנינא אומר לו שאין לו ספק שהוא ינצל מחמשת ה'תיקים' שלו, אך הוא עצמו, שמעלילים נגדו עלילה אחת - לא יזכה להינצל.

ויש להבין כיצד יודע רבי חנינא שהוא אינו ניצול ואילו רבי אלעזר ניצול? המשך הדברים יבהיר זאת: "שאת עסקת בתורה ובגמילות חסדים, ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד]. וכדרב הונא, דאמר רב הונא: כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלוה, שנאמר (דברי הימים ב טו, ג) 'וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת' [וגו']. מאי ללא אלהי אמת?"

יודע רבי חנינא כי מי שעוסק בתורה ובגמילות חסדים סופו להינצל, בשונה ממי שעוסק בתורה בלבד שהוא דומה למי שאין לו אלוה להגן עליו (רש"י שם). בעמדנו בדין אנו נאשמים בהרבה יותר מחמשה 'תיקים' ואם כן - מה העצה התועיל לנו כדי להינצל? - העיסוק בתורה ובגמילות חסדים! אין ספק כי עלינו לעשות את חשבון נפשנו, לבקש ולהתחנן: "השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך", ולהתפלל לסליחה ולכפרה. אך בד בבד צריך גם להתמקד בדברים החיוביים שבידינו לעשות: הקפדה על התמדה בתורה, והשתדלות לעשות בחסד, בעזרה ובנתינה לשני עוד יותר ממה שאנו סבורים שאפשר - מסוגלת להושיע אותנו, ולהציל אותנו מגזרות קשות.

העלון מוקדש להצלחתם ולבריאותם של: הרה"ג רבי יצחק דיין ומשפחתו, הרה"ג רבי יצחק מ. דיין ומשפחתו, עמנואל זכאי ומשפחתו, מורדכי כהן ומשפחתו, הרצל צבר ומשפחתו, יוסף גגולה ומשפחתו, אבי שונברגר ומשפחתו, אברהם קמחי ומשפחתו, משה סעדיה ומשפחתו, ישי לוי ומשפחתו, משפחת יוכפז, משפחת מוסיוף, משפחת דויד, משפחת שמש, חיים בן זלפה, אירמה בת תמר, עידן מזרחי, זלפה בת תמר, שרה בת יוכבד, רחל בת לאה, נני בת תמר, יעקב בן פרידה. שמואל שמעון בן מזל. וכן, העלון מוקדש להצלחת כל מי שמתעסק בהוצאת העלון ובהפצתה ברבים.

ולהבדיל, העלון מוקדש לעילוי נשמתם של: מרן רבנו עובדיה יוסף צוק"ל זיע"א, יצחק בן חנניה הנולד מחווה, מיכאל בן יעקב הנולד מרחל, תמר בת רות, יצחק בן אסתר, וורדה בת עליזה, ציון בן חנניה הנולד מחווה, יוסף בן נעומי. משה חיים בן חווה, אברהם חקק הלוי בן נעימה, משה בן חווה, רוזה בת הילל הנולדה מרחל אשת מרדכי אינג'אשווילי, אברהם בן שרה

- העלון מוקדש להצלחת בחורי ישיבת "נווה ארץ" יחד עם כל רבניה.
- העלון מוקדש לרפואת יעקב בן לאה, זלפה בת תמר, נני בת תמר, יעקב בן פרידה, מיכאל בן נני.
- העלון מוקדש להצלחת אוהב תורה ולומדיה עידן מזרחי הי"ו.
- העלון מוקדש לעילוי נשמתם של יצחק בן חוה, מיכאל בן ראה, משה בן חוה.